

شرکت‌های دانش بنیان؛ قلب تپنده توسعه کشور

رئیس انجمن شرکت‌های دانش بنیان استان اصفهان گفت: در حوزه تصفیه هوا بیش از ۵ سال است که شرکت‌های دانش بنیان طرح‌های اجرایی دارند، فیلترهای تصفیه برای کارخانه‌های خصوصی الزامی شده و معضل آلودگی برای آنها حل شده است؛ ولی برای شرکت‌های بزرگ دولتی چون تعطیلی آنها پیامد دارد، اقدامات سلبی یا ایجابی انجام نمی‌دهند و با گرفتن عوارض آلاینده‌گی به آنها اجازه ادامه کار می‌دهند و چون مدیران هزینه عوارض را کمتر از نصب فیلتر می‌بینند، عوارض پرداخت کرده، هیچ‌گاه به سمت فناوری و فیلتراسیون نمی‌روند.

فرید نجات بخش در مصاحبه اختصاصی با روابط عمومی اتاق بازرگانی اصفهان افزود: مهندس الکترونیک و کارشناس ارشد مدیریت بازرگانی هستم و از سال ۱۳۷۸ شروع به کار کردم. پدرم متخصص قلب و عضو هیأت علمی دانشگاه بود؛ از این رو، کاملاً با این حوزه آشنایی داشتم. بعد از خدمت سربازی به پیشنهاد پدر و بعضی از همکارانش و بررسی های میدانی که در بیمارستان انجام دادم، متوجه شدم که به برانکارد آمریکایی که در وی. آی. پی بیمارستان استفاده می‌شد، نیاز است. بنابراین، برای ساختن آن دست به کار شدیم.

او افزود: برانکارد تولیدی ما مزیت‌های زیادی داشت؛ برای مثال، استفاده آن برای پرسنل راحت بود، انتقال برانکارد با یک نفر هم انجام می‌شد، چرخ‌های آن گرد و غبار را منتقل نمی‌کرد، ضربات کف بیمارستان به بیمار منتقل نمی‌شد و نوع طراحی اش ضربه‌گیر بود و به دیگر جاهای بیمارستان آسیب نمی‌زد. در آن زمان با قیمت ۶ میلیون تومان وارد می‌شد و از یک پراید گرانتر بود و ما با مبلغ یک میلیون تومان آن را تولید کردیم.

نجات بخش ادامه داد: ما دومین یا سومین شرکتی بودیم که در یک سوله ۲۵۰ متری و با تسهیلات کارمان را شروع کردیم. از سال ۷۸ تا ۸۲ هیچ شرکتی ثبت نکردیم، فقط کارگاه تولیدی و چهار نفر نیرو بودیم. یک سال و نیم طراحی و ساخت برانکارد طول کشید و حدود ۱۰۰ عدد تولید کردیم. در سال ۸۲ شرکت بهیار را ثبت کردیم تا در مناقصات شرکت کنیم و به مرور با گرفتن بازخوردهای خوب نسبت به توسعه محصولات اقدام کردیم.

او افزود: محصول دوم تولیدی ما تخت بستری بود که ضرورت داشت برقی باشد و ریموت و کنترل هم داشته باشد. محصول بعدی تخت‌های آی. سی. یو و سی. سی. یو بود که علاوه بر پشت و پای بیمار، ارتفاع آن هم قابل تغییر بود. شیب سر و ته می‌گرفت. این محصول وارداتی و گران بود.

مدیرعامل شرکت بهیار صنعت اصفهان تصریح کرد: اکنون در ۱۲۰۰ بیمارستان کشور محصولات ما موجود است. بعد تخت‌های اتاق عمل را طراحی کردیم. از سال ۸۸ قبل از سنگین شدن تحریم‌ها یک سری قطعات را از دانمارک و تایوان وارد می‌کردیم.

نجات بخش افزود: تا سال ۹۰ اولین چراغ ال. ای. دی. اتاق عمل در ایران را تولید کردیم. قیمت چراغ وارداتی ۱۵۰ میلیون تومان بود که در حدود ۳۰ میلیون تومان تولید کردیم. در این حوزه در حال حاضر، قیمت چراغ بعد از گذشت ۱۳ سال هنوز به ۱۵۰ میلیون تومان نرسیده و زیر آن قیمت است و قیمت وارداتی آن بالای یک میلیارد تومان است. این‌ها مزیت‌های فناورانه است که از خروج ارز جلوگیری می‌کند.

این کارآفرین ادامه داد: در سال ۹۱ یکی از نیازهای کشور تجهیزات درمان سرطان بود. به همین منظور، طرح ساخت شتاب دهنده درمان سرطان را به شهرک علمی-تحقیقاتی دادیم و بر اساس آن عضو شهرک شدیم. این محصول ظرف ۴ سال؛ یعنی اواخر سال ۹۴ ساخته شد که به علت فرایندهای صدور مجوز که ۴ سال طول کشید، در سال ۹۸ افتتاح شد.

نجات بخش خاطرنشان کرد: باید توضیح دهم که سه روش درمان هست: جراحی؛ رادیوتراپی یا اشعه ایکس که به سلول سرطانی تابانده می‌شود و شیمی درمانی. در درمان سرطان، رادیوتراپی کمترین عوارض را دارد؛ زیرا بیمار بدون هر گونه درد و خونریزی و دوران نقاهت، بعد از جلسه به سر کار و یا خانه اش می‌رود.

عضو کارگروه ویژه اقتصاد دانش بنیان استان اصفهان افزود: اکنون در بیمارستان‌های کشور به ۱۵۰ دستگاه نیاز داریم که تا حالا ۱۲ دستگاه تولید کرده ایم. در واقع، ظرفیت تولید داریم، ولی تمایل به خرید دستگاه خارجی بیشتر است؛ ظرفیت داریم که در دو سال آینده همه را تحویل بدهیم. متولی بهداشت و درمان، وزارت بهداشت است. آن وزارت تصمیم گیرنده است و این فروش به کندی انجام می‌شود. دستگاه ما همه استانداردهای خودشان را گذرانده است اما هیأت امنای صرفه جویی ارزی به طور عمده می‌خرد و در اختیار بیمارستان‌ها قرار می‌گیرد؛ اما به خریداران دستگاه ساخت خارج تسهیلات بیشتری می‌دهند؛ برای مثال، برای خرید محصولات خارجی ۲۰ درصد نقد و بقیه را اقساط دریافت می‌کنند؛ ولی برای محصولات داخلی همه را نقد می‌گیرند.

نجات بخش ادامه داد: ابتدای امر مقاومت‌ها زیاد است؛ اما به مرور راه باز می‌شود. در کنار این دستگاه شتاب دهنده به فناوری تولید اشعه ایکس تسلط پیدا کردیم. علاوه بر حوزه درمان به حوزه تصویربرداری هم مسلط بودیم. دستگاه‌های سی تی اسکن رادیولوژی و همچنین دستگاه‌های بازرسی کانتینری گمرک را هم ساختیم که گمرک‌های کشور ۹ دستگاه خریداری کرده‌اند. ما با سرمایه‌گذاری شخصی در گمرک مکان استقرار دستگاه را می‌سازیم و دستگاه را نصب می‌کنیم.

او در همین راستا افزود: طی قرارداد ۱۰ ساله سرمایه‌گذاری انجام شده را از طریق دریافت خدمات از کامیون‌ها دریافت می‌کنیم. ما برای دستگاه کارتخوان بانکی و بازگشت سرمایه هم نیرو گذاشته ایم. قیمت خارجی ۵ میلیون یورو معادل ۳۰۰ میلیارد تومان است؛ اما قیمت دستگاه تولیدی ما حدود ۷۰ میلیارد تومان است. دستگاه در گمرکات نصب می‌شود. در بندر رجایی سه هزار کامیون می‌آید که بازرسی مکانیزه ۲۰ تن مواد از هر کامیون با دستگاه ما کمتر از ۳ دقیقه طول می‌کشد و از رؤیت فیزیکی خارج می‌شود.

این کارآفرین همچنین تاکید کرد: در گمرک شهید رجایی ۲ سال است که دستگاه ما در حال فعالیت است و در حوزه ستاد مبارزه با قاچاق کالا از سال ۹۶ دستگاه ما فعالیت می‌کند. همچنین، دستگاه ما در گلوگاه شهید شرافت نایین و بندر بوشهر خدمات رسانی می‌کند. علاوه بر گمرکات، دستگاه ما در سایر صنایع هم برای کنترل نظام بار ورودی به کارخانه‌ها، پالایشگاه‌ها، مواد آلی، مواد معدنی و فلزات سبک و سنگین کارآیی و کاربرد دارد.

او تصریح کرد: این دستگاه مواد آلی، مواد معدنی، فلزات سبک و سنگین با چهار رنگ را از هم تفکیک می‌کند و کاربر با تطبیق رنگ با اظهارنامه متوجه می‌شود؛ دستگاه حتی پارچه پنبه ای را از پلی استر تشخیص می‌دهد و به تشخیص بازرسان گمرک کمک می‌کند.

نجات بخش درخصوص پروژه‌هایی که برای آینده پیش رو دارد، گفت: پروژه ساخت خودروی برقی اکنون ۳ ساله است و پروژه ساخت هواپیمای جت ۸ نفره که ۲ سال است شروع شده و ۵ ساله به نتیجه می‌رسد.

او افزود: یک سال و نیم است شرکتی هم با نام «بهیار زیست» برای تولید مواد اولیه دارویی وارداتی تاسیس کرده ایم و تاکنون مجوز ۴ ماده اولیه را گرفته ایم و بیش از ۱۰ ماده

نیز در مراحل اخذ مجوز قرار دارد.

این فعال اقتصادی در پاسخ به این پرسش که برای سرمایه گذاری استان را چگونه می بینید، گفت: به نسبت ظرفیت ها میزان بهره وری کم است؛ چون معروف است که در شهر اصفهان قوانین را ۱۲۰ درصد اجرا می کنند و چون سرمایه گذارها فرصت های انتخاب داخلی و خارجی زیادی دارند؛ بنابراین، مناطقی را انتخاب می کنند که سریع تر به بهره وری برسند.

نجات بخش تصریح کرد: در استان همجوار ما را برای سرمایه گذاری دعوت کرده اند و هنگام سرمایه گذاری نماینده مجلس حضور داشته است، نماینده مجموعه اداری استان هم بوده، ایشان در حضور نماینده اداری دولت گفته که اگر مسئول دولت کاری انجام ندهد، مسئول را عوض می کنیم و آنان ما را در این امر تشویق کرده اند؛ ولی در استان ما این خبرها نیست؛ علت اصلی این است که مسئولان ما وابستگی به سرمایه گذار احساس نمی کنند؛ چون سرمایه گذارهای صنایع بزرگ که گردش مالی آنجاست، در اصفهان حضور دارند؛ بنابراین، مدیر به سمتی می رود که از سر بی توجهی به طرف سرمایه گذارها می رود؛ ولی در استان های کوچکتر چون ظرفیت های درآمدی کمتر و نیاز به سرمایه گذار بیشتر است، مسئولان از آنها استقبال می کنند؛ ضمناً در اصفهان مدیران می دانند که دوره مدیریتشان طولانی تر است.

این کارآفرین در جواب این سؤال که چرا اصفهان را انتخاب کرده اید، جواب داد: حفظ اصالت از انسان دور نمی شود، افراد زیادی به خارج رفتند و زندگی مرفهی دارند، ولی همواره می گویند هیچ جا وطن نمی شود. آنها می گویند در آن کشورها شهروند درجه ۲ محسوب می شوند. پس به نظرم در شهر خودمان بهتر است سرمایه گذاری کنیم. شاید بتوان آدم ها را به دو گروه تقسیم کرد، گروهی که نسل های آینده، نان فعالیتشان را می خورند و گروهی که نسل های بعدی چوب فعالیت آنها را می خورند!

او در ادامه گفتگو تأکید کرد: ما تجربه دفاع مقدس را داریم و آدم هایی را می شناختیم که هیچ روزی برای خودشان نبودند. گرچه اصفهان از جنگ دور بود؛ ولی هیچ غریبی با خوزستان، اهواز و ... نداشتند. مردم در فرهنگ مبارزه با استعمار رشد کرده بودند، اما متأسفانه، الان مردم ما دور خودشان مرز کشیده اند و حاضر نیستند به هم کمک کنند و منطقه ای، قبیله ای و بدون داشتن نگاه های بلند فکر می کنند.

نجات بخش تصریح کرد: یکی از حوزه هایی که می تواند به توسعه کشور کمک کند، دانش بنیان است. با توجه به قوانین پیشرفته ای که در کشور داریم، مانند قانون پیوست فناوری مصوب ۹۵ در مجلس، ضروری است که با شرکت های دانش بنیان هماهنگی صورت پذیرد.

او گفت: الان در حوزه تصفیه هوا بیش از ۵ سال است که شرکت های دانش بنیان طرح های اجرایی دارند. فیلترهای تصفیه برای کارخانه های خصوصی الزامی شده و معضل آلودگی برای آنها حل شده است؛ ولی در شرکت های بزرگ دولتی چون تعطیلی آنها عوارض دارد، اقدامات سلبی یا ایجابی انجام نمی دهند و با گرفتن عوارض آلودگی اجازه ادامه کار می دهند و چون مدیران هزینه عوارض را کمتر از نصب فیلتر می بینند، عوارض می پردازند. بنابراین، شرکت های دولتی هیچ گاه به سمت فناوری و فیلتراسیون نمی روند.

او در همین راستا با بیان این مطلب که کارخانه های صنایع شیمیایی در بخش خصوصی از این فیلترها استفاده کرده اند، افزود: اگر کارخانه های دولتی و بزرگ درآمد تولید یک ماه را به این کار اختصاص دهند، فیلتراسیون در کل کارخانه انجام می شود. فیلتر برای خودروهای دیزل هم ساخته شده است؛ ولی متولیان از آن استفاده نمی کنند؛ چون مدیران می گویند چرا یک شرکت تولید می کند، باید چند شرکت باشند تا به مناقصه گذاشته شود!

نجات بخش برای راهکار پیشنهاد داد: در مسائل استانی، سازمان بازرسی استان می تواند ورود کند و این قرارداد ها را امضا کنند. اگر قبل از قرارداد یا در طول آن باشد، حل می شود. متأسفانه، مسئولان ما دچار روزمرگی هستند. مدیران ما در راستای برنامه ریزی های طولانی مدت فعالیت نمی کنند. در واقع، ۷۰ درصد از وقت آنان باید صرف برنامه ریزی طولانی مدت شود. راهکار آن تفویض اختیار مدیران به بخش خصوصی است و پذیرش مسئولیت از طرف بخش خصوصی؛ برای مثال، آلودگی هوا را به اتاق بازرگانی بسپارند و اتاق نیز شرکتی را معرفی کند و بگوید بستن عدد و رقم آن با من. بعضی سازمان ها مثل اتاق بازرگانی باید این مسئولیت ها را قبول کنند.

رئیس انجمن شرکت های دانش بنیان استان اصفهان گفت: ما ۳۰۰ نفر عضو داریم. در فولاد مبارکه نیز شرکتی مشغول فعالیت داریم که ظرفیت غبارگیری آن ۳ میلیون مترمکعب در ساعت است. در حال حاضر، کل خروجی نیروگاه اصفهان ۱۵۰۰ یعنی ۵۰ درصد ظرفیت فیلتر فولاد است.

او افزود: شرکت های بزرگ می توانند با نصب فیلترها صد در صد مازوت مصرف کنند؛ ولی متأسفانه فیلتر استفاده نمی کنند و تنها به پرداخت عوارض اکتفا می کنند ولی در مقابل، صنایع کوچک تعطیل می شوند.

او درخصوص استفاده از خودروهای برقی تصریح کرد: اولین بحث در تولید، رقابت پذیری است. البته، هزینه های تولید خودروهای برقی پایین تر است؛ چون سیستم پیچیده ای ندارند. آنها گیربکس ندارند و ۵۰ درصد قیمت آنها را باتری تشکیل می دهد.

نجات بخش گفت: ساختار کشور ما طراحی، پیمانکاری و نظارت است. اگر بخواهیم توسعه یافته شویم، باید مشاور فناوری هم داشته باشیم. ما قبل از مشاوره وارد پروژه می شویم؛ درحالی که باید طرح های فناوری را در اختیار مشاور فنی بگذاریم تا بر اساس به روزترین فناوری ها اقدام کند و کارخانه یا پروژه بر اساس آن اجرا شود و بین ساختار برنامه و بودجه باید دیده شود. معاونت علمی بالادست است. مشاورین فناوری هم باید بالادست باشند. خوشبختانه، اتاق بازرگانی در این دوره همراهی کرد و کمیسیون فناوری و دانش بنیان را ایجاد کرد.

او ادامه داد: اتاق باید در پروژه های فناوری و مشاوره قبل از طراحی پروژه های فنی و ... الگو شود و چند طرح پایلوت توسط اتاق اجرا شود؛ برای مثال، ۱۴ درصد پروژه انتقال آب متعلق به اتاق است. پس اتاق باید فناوری را در آن دخیل کند. اتاق به جای آنکه سهم خودش را به صورت ریالی بدهد، به صورت خدمات فناوری و فنی ارائه کند و به شرکت ها پول بدهد و آنها را در آن کار دخیل کند؛ برای مثال، فیلتراسیون و جداسازی نمک را به شرکت های دانش بنیان واگذار کند و اجازه دهد آنها کار را انجام دهند. در طراحی پمپ ها و حوزه عایق ها و پوشش های نانو و ... کار را به شرکت های دانش بنیان بسپارد.

این فعال اقتصادی خاطرنشان کرد: درخصوص مزیت گردشگری و به کارگیری شرکت های دانش بنیان باید گفت، مطالعاتی که انجام می شود باید از جایی که سفر اتفاق نیفتاده، شروع شود؛ از زمان دعوت به بازدید، ظرفیت و زمان پذیرش و سایر مطالب اقتصادی به گردشگری مربوط است. در درمان و تجارت باید حواسمان به گردشگری باشد.

او اشاره کرد: زیرساخت های هوش مصنوعی که یکی از طرح های دانش بنیان است؛ می تواند ایجاد انگیزه کند. رصد، بازخورد، معرفی پیشنهادهای متعدد به مسافر و همراهی های دیگر، در این حوزه که نرم افزاری است، اتفاق بیفتد. ما سخت افزار را داریم. فقط باید ساختار نرم افزاری را بچینیم که در دانش بنیان ها هست.

نجات بخش در تکمیل بحث خود گفت: بخش بعدی دولت و لجستیک است که اصفهان از معدود استان هایی است که ایرلاین اختصاصی ندارد. باید پالس مثبت به سرمایه گذار بدهند و قیمت دستوری نباشد تا به سرمایه گذاری رغبت کند. اجازه رقابت به شرکت ها بدهند؛ مثل اتاق تبریز که ایرلاین اختصاصی دارد و صدور مجوز و رفتارشان با سرمایه گذار بسیار انگیزه بخش است.

وی در پایان در همین راستا افزود: مردم اصفهان نیز در روزهای تعطیل می توانند از قطار پرسرعت استفاده کنند و این مسأله افزایش گردشگر را به همراه دارد. یک سرمایه گذار

احداث اتوبان اصفهان- کاشان را به عهده گرفت؛ ولی او را پشیمان کردند. این مسائل در حوزه سرمایه گذاری دیده می شود. بهتر است خطوط متروی بیرون شهر و قطارهای پرسرعت توسط بخش خصوصی اجرایی شود.